

30. nóvember 2020

Mælaborð um velferð barna á Íslandi

Hjördís Eva Þórðardóttir, verkefnastjóri Barnvæns Íslands

| Stjórnarráð Íslands
Félagsmálaráðuneytið

Barnvænt Ísland

- Stefna og aðgerðaáætlun um markvissa innleiðingu Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna.
- Í umsjón félagsmálaráðuneytisins og stýrihóps Stjórnarráðsins um málefni barna.
- Unnin í víðtæku samráði.
- Sjónarmið barna.
- Þingsályktunartillaga lögð fyrir á næstunni.

Grundvallarforsendur Barnasáttmála SP

2

ÖLL BÖRN ERU JÖFN

Mælaborð um velferð barna í Kópavogi

- Liður í innleiðingu Barnasáttmála SP, undir formerkjum Barnvænna sveitarfélaga.
- Upphaflega þróað af Kópavogsbæ, í samstarfi við félagsmálaráðuneytið og UNICEF á Íslandi.
- Kortlagning á velferð og réttindum barna.
- Byggir á tiltækum tölfræðigögnum.
- Alþjóðleg viðurkenning UNICEF - framúrskarandi lausn og nýsköpun í nærumhverfi barna.

Uppbygging mælaborðsins og vísitölu

Menntun	Jafnræði	Heilsa & vellíðan	Öryggi og vernd	Samfélagsleg þátttaka
Skólastarf	Fjárhagsþröng	Almenn vellíðan	Einelti og slys	Verkefni utan skóla
Þátttaka í skóla	Félagslegt jafnræði	Geðheilbrigði	Samvera fjölskyldu	Almenn þátttaka
Líðan í skóla		Líkamleg heilsa	Áhættu hegðun	Félagslíf
Vinnuaðstaða		Forvarnir	Ofbeldi og vanræksla	Samfélagsmiðlar og tölvuleikir

Vísitala

Víddir

Þættir

Mælingar

Vísitala barnvænna sveitarfélaga

Vísitala

75

English

Um

Menntun

Vísitala

74

Skólastarf

Vísitala

78

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem hafa ekki skráð sig í starfs- eða bóknam að loknum grunnskóla (16 ára)	4.4	96	▼
Hlutfall stúlkna sem finnst námið tilgangslaut (14 til 16 ára)	6.0	94	▲
Brottfallshlutfall stúlkna úr framhaldsskóla (16 til 20 ára)	13.2	87	▼
Hlutfall stráka sem finnst námið tilgangslaut (14 til 16 ára)	14.0	86	▼
Brottfallshlutfall stráka úr framhaldsskóla (16 til 20 ára)	25.5	74	▲
Hlutfall barna sem geta einbeitt sér að námsefninu í tímum (11 til 16 ára)	63.3	63	▼

Þátttaka í skóla

Vísitala

54

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem telur sig fá tækifæri til að hafa áhrif á kennslustundir eða aðra skólastarfssemi (10 til 16 ára)	57.2	57	►
Hlutfall barna sem fær tækifæri til að útskýra hugmyndir sínar í kennslustund (11 til 16 ára)	56.5	57	▼
Hlutfall barna sem næða saman um námsefnið í tímum (11 til 16 ára)	49.3	49	▲

Velliðan í skóla

Vísitala

76

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem liður illa í skóla (14 til 16 ára)	9.1	91	▼
Hlutfall barna sem liður illa í frímínútum (14 til 16 ára)	12.8	87	►
Hlutfall barna sem finnst þau vera jafn mikils virði og aðrir (11 til 16 ára)	85.3	85	►
Hlutfall barna sem verða fyrir miklu álagi vegna námsins (16 ára)	21.1	79	►
Hlutfall barna sem finnst þau ekki skipta neinu máli fyrir aðra (11 til 16 ára)	42.2	58	▼
Hlutfall barna sem óvefur 8,5 klst eða lengur í leikskóla (1 til 5 ára)	42.5	58	▼

Vinnuaðstaða

Vísitala

82

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall foreldra barna í leikskóla sem finnst námsumhverfi leikskólans öruggt (1 til 6 ára)	93.5	94	▼
Hlutfall foreldra barna í leikskóla sem eru ánægð með húsnæði og aðstöðu leikskólans (1 til 6 ára)	87.7	88	▼
Hlutfall barna sem telja oft eða alltaf hafað og óróleika vera í kennslustund (11 til 16 ára)	35.4	65	▼

Jafnræði

Vísitala

90

Fjárhagsþröng

Vísitala

96

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem búa á heimili sem fær fjárhagsaðstoð sveitarfélagsins (0 til 18 ára)	0.5	100	►
Ráðstofunartekjur barna (0-18) sem hlutfall af ráðstofunartekjum fólks á vinnualdri (25-67 ára)	99.4	99	▲
Hlutfall barna sem búa á heimili sem hefur orðið fyrir atvinnuleysi á undangengnum 12 mánuðum (0 til 18 ára)	1.2	99	►
Hlutfall barna sem getur ekki stundað þá tómstundastarfssemi sem það helst vill þar sem foreldrar þeirra hafa ekki efni á því (14 til 16 ára)	4.7	95	▲
Víðvarandi lágur tekjur. Hlutfall barna undir efri lagtekjumörkum (70% af miðgildi jafngilora ráðstofunartekna) þrjú af fimm ánum. (0 til 18 ára)	4.7	95	▲
Hlutfall barna undir lagtekjumörkum sveitarfélagsins (0 til 18 ára)	12.4	88	▼

Félagslegt jafnræði

Vísitala

83

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall foreldra sem telur börnum af öllum uppruna og menningu sé mætt á sanngjaman hátt (1 til 6 ára)	99.3	99	▲
Hlutfall barna sem búið er í félagslegum leigubúðum (0 til 18 ára)	3.5	97	▼
Hlutfall barna á biðlista eftir sérkennslu eða sérstökum stuðningi í leikskólanum (1 til 6 ára)	21.1	79	▼
Hlutfall barna sem njóta félagslegrar lífveislu (6 til 18 ára)	77.9	78	►
Hlutfall foreldra barna í leikskóla sem hafa óskað eftir sérfræðisþjónustu fyrir börnin sín en ekki fengið/eru á biðlista (1 til 6 ára)	36.8	63	▲

Heilsa & vellíðan

Vísitala

76

Almenn vellíðan

Vísitala

72

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall foreldra barna í leikskóla sem telja barnið sitt almennt líka vel í hópastarfi (0 til 6 ára)	98.0	98	►
Hlutfall foreldra barna í leikskóla sem telja barnið sitt fa höllt fæði í leikskólanum (1 til 6 ára)	95.0	95	▲
Hlutfall barna sem eru oft áhyggjufulli (11 til 16 ára)	23.8	76	▼
Hlutfall barna sem eru oft stressuð (11 til 16 ára)	28.2	72	▼
Hlutfall barna sem er bjartsýnt á framtíðina (13 til 16 ára)	51.0	51	▼
Hlutfall barna sem sefur 7 klst eða minna á nóttu (16 ára)	57.0	43	▼

Geðheilbrigði

Vísitala

86

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall stráka með kvíðaeinkenni (14 til 16 ára)	3.4	97	►
Hlutfall stráka með þunglyndiseinkenni (14 til 16 ára)	4.0	96	▼
Hlutfall barna sem nota yfir vegna svefnvanda (14 til 16 ára)	8.1	92	►
Hlutfall stúlkna með kvíðaeinkenni (14 til 16 ára)	9.3	91	▼
Hlutfall stúlkna með þunglyndiseinkenni (14 til 16 ára)	11.0	89	▲
Hlutfall stráka sem hafa skaðað sig (14 til 16)	12.0	88	►
Hlutfall stúlkna sem hafa skaðað sig (14 til 16)	20.0	80	►
Hlutfall stráka sem hafa hugleitt að skaða sig (14 til 16)	27.0	73	►
Hlutfall stúlkna sem hafa hugleitt að skaða sig (14 til 16)	40.0	60	►

Líkamleg heilsa

Vísitala

59

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem borða morgunmat þrisvar eða oftar á virkum dögum (12 ára)	84.7	85	►
Hlutfall barna sem hefur stundum eða oft fengið höfuðverk síðustu sju daga (9 til 13 ára)	18.3	82	▲
Hlutfall barna sem hreyfa sig utan skóla eða íþrotta (11 til 16 ára)	68.6	69	▼
Hlutfall barna sem borðar tvo eða fleiri ávexti á dag (11 til 16 ára)	36.6	37	▼
Hlutfall barna sem borðar grænmeti tvisvar eða oftar á dag (11 til 16 ára)	25.2	25	▼

Forvarnir

Vísitala

95

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem búrsta tennurnar daglega (16 ára)	96.8	97	►
Hlutfall barna sem fær bólusetningu (12 ára)	95.0	95	▲
Hlutfall barna sem fær bólusetningu (1 ára)	94.0	94	▲

Öryggi & vernd

Vísitala

88

Einelti og slys

Vísitala

83

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem finnst einn og einhver væri að baklata það stundum eða oft á síðastliðnum 30 dögum (11 til 16 ára)	34.1	66	▼
Hlutfall barna sem finnst þau skilin útundan stundum eða oft á síðastliðnum 30 dögum (11 til 16 ára)	13.1	87	▼
Hlutfall barna sem hefur orðið fyrir einelti í skólanum undanfarna tvo mánuði (12 ára)	21.4	79	►
Hlutfall barna sem lenda í slysum á leikskóla (1 til 5 ára)	7.3	93	▲
Hlutfall barna sem lenda í slysum í grunnskóla (6 til 16 ára)	1.5	99	▲
Hlutfall barna sem upplifðu að einhver sagði eitthvað	25.3	75	▼

Samvera fjölskyldu

Vísitala

81

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem finnst auðvelt að fa umhyggju og hjú frá foreldrum sínum (9 til 13 ára)	96.5	97	►
Hlutfall barna sem á auðvelt að fa ráðleggingar varðandi námið sitt frá foreldrum sínum (14 til 16 ára)	90.6	91	►
Hlutfall barna sem finnst auðvelt að eiga samræður um persónuleg málefni við foreldra sína (14 til 16 ára)	87.6	88	►
Hlutfall stúlkna sem eru oft eða alltaf með foreldrum sínum um helgar (14 til 16 ára)	51.3	51	►

Áhættuhegðun

Vísitala

91

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem reykja daglega (16 ára)	1.0	99	►
Hlutfall barna sem hafa notað munntóbak 20 sinnum eða oftar yfir ávina (16 ára)	2.0	98	►
Hlutfall barna sem nota rafrettur daglega (16 ára)	5.2	95	▼
Hlutfall barna sem urðu ölvuð á síðastliðnum 30 dögum (16 ára)	5.3	95	▼
Hlutfall barna sem hafa notað kannabís (hass eða maríjuana) einu sinni eða oftar yfir ávina (16 ára)	6.2	94	▼
Hlutfall barna sem notaði smokk við síðustu samfarir (16 ára)	63.4	63	►

Ofbeldi og vanræksla

Vísitala

95

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem fjallað er um á grundvelli barnaverndarlaga (6 til 10 ára)	7.0	99	▼
Hlutfall barna sem hafa upplifað kynferðislega misnotkun af hálfu fullorðins (14 til 16 ára)	4.1	96	▼
Hlutfall barna sem hafa upplifað líkamlegt heimilisofbeldi af hálfu fullorðins (14 til 16 ára)	5.4	95	▼
Hlutfall barna sem hafa upplifað kynferðislega	5.5	95	▼

Samfélagsleg þátttaka

Vísitala

56

Verkefni utan skóla

Vísitala

70

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem njóta frístundastyrk sveitarfélagsins (5 til 6 ára)	84.0	84	▲
Hlutfall stráka sem stunda skipulagða íþróttastarfssemi (14 til 16 ára)	70.0	70	▲
Hlutfall stúlkna sem stunda skipulagða íþróttastarfssemi (14 til 16 ára)	64.0	64	▼
Hlutfall barna sem starfa með skóla (16 ára)	42.0	58	▲

Almenn þátttaka

Vísitala

28

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem telur sig fá tækifæri til samræðs um skipulag íþrotta- og tómstundastarfs (10 til 16 ára)	42.1	42	►
Hlutfall barna sem hafa góða þekkingu á Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna (9 til 13 ára)	21.9	22	▲
Hlutfall barna sem telur sig fá tækifæri til samræðs um málefni sveitarfélagsins er snýr að börnum (10 til 16 ára)	19.0	19	►

Félagslíf

Vísitala

70

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall stráka sem á fæ eða enga vini í skólanum (9 ára)	14.0	86	▼
Hlutfall barna sem á auðvelt með að eignast vini í skólanum (11 til 16 ára)	78.0	78	▲
Hlutfall barna sem taka þátt í skolaskemmtunum (14 til 16 ára)	68.3	68	►
Hlutfall barna sem finnst það náð öðrum (13 til 16 ára)	65.0	65	►
Hlutfall barna sem stundar hópstarf í starfsemi félagsmiðstöðvar (14 til 16 ára)	52.8	53	►

Samfélagsmiðlar og tölvuleikir

Vísitala

49

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem hafa fengið fjöt eða sárandi skilaboð (9 til 13 ára)	37.5	63	▼
Hlutfall barna sem hafa fengið andstyggileg eða sárandi skilaboð (13 til 16 ára)	42.0	58	▼
Hlutfall stráka sem ver meira en 2 klst. daglega í netleiki (16 ára)	52.0	48	►
Hlutfall stúlkna sem ver meira en 2 klst. daglega á	71.0	29	►

Mælaborð um velferð barna á Íslandi

- Stýrihópur Stjórnarráðsins skipaður 20. október.
 - Fulltrúar sjö ráðuneyta auk umboðsmanns barna, Hagstofu Íslands og Sambands íslenskra sveitarfélaga.
- Vinna stendur yfir við að þróa mælaborð sem gefur heildstæða mynd af réttindum og velferð barna á Íslandi.
 - Samanburður milli sveitarfélaga.
 - Þróun yfir tíma.
 - Heildarsýn fyrir allt landið.
- Gagnreynd nálgun við stefnumótun, mat á árangri og forgangs röðun stjórnvalda.

Nightingale

- Hugbúnaðarlausnin Nightingale hýsir mælaborð á landsvísu.
 - Lausn þróuð af Kópavogi.
 - Þægilegt notendaviðmót.
 - Stendur öllum sveitarfélögum til boða án endurgjalds.
 - Tenging mælinga við tiltekin úrræði, áherslur eða skilgreind markmið.
 - Möguleiki fyrir sveitarfélög til að þróa einnig eigin mælaborð/vísitölur.

Vísitala barnvænna sveitarfélaga

Powered by Nightingale.is

Nafn	Gildi	Breyting
▼ Jafnræði	90,17	▲ 16,55
> Félagslegt jafnræði	83,19	▲ 15,80
> Mjög erfitt að ná endum saman	95,99	▲ 17,18

Nafn	Gildi	Breyting
▼ Menntun	73,94	▼ -0,96
> Þátttaka í skóla	54,36	▼ -0,10
> Vinnuaðstaða	81,76	▼ -1,09
> Skólastarf	77,51	▼ -0,92
> Vellíðan í skóla	76,27	▼ -1,37

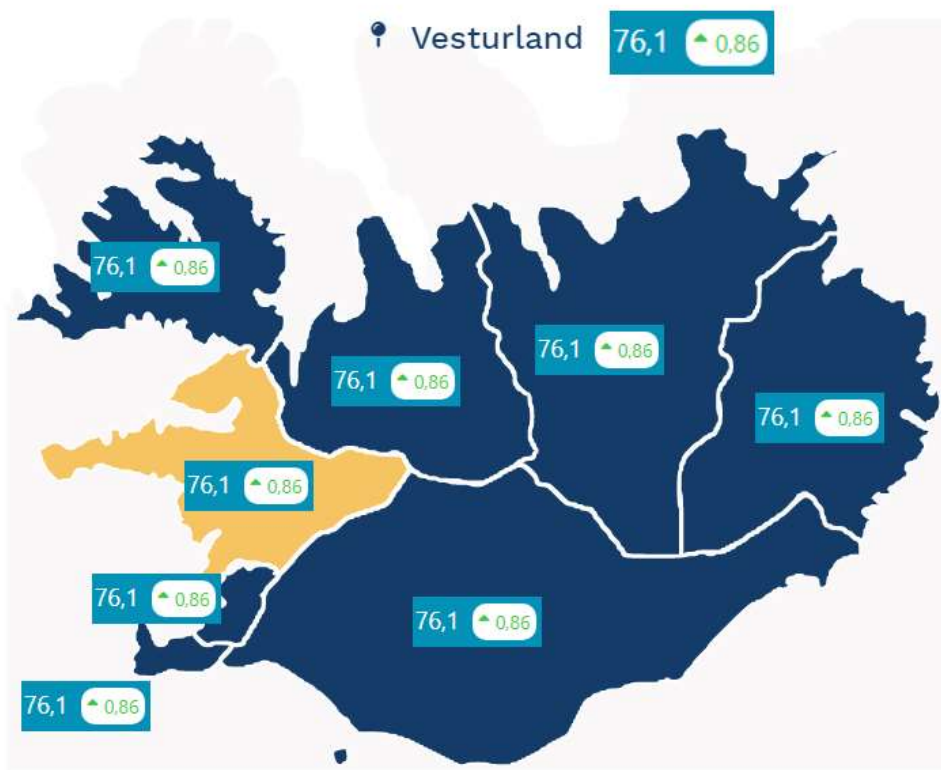
Nafn	Gildi	Breyting
▼ Öryggi & vernd	90,14	▲ 0,86
> Samvera fjölskyldu	93,67	▲ 7,75
> Öfbeldi og vanræksla	95,46	▼ -0,31
▼ Einelti og slys	82,88	▼ -1,38
> Einelti og slys	82,88	▼ -1,38
> Áhættuhegðun	90,62	▼ -0,77

Nafn	Gildi	Breyting
▼ Heilsa & vellíðan	76,11	▼ -1,17
> Forvarnir	95,25	▲ 33,29
> Geðheilbrigði	85,71	▲ 48,16

Vísitölur / Skýrsla

Vísitala barnvænna sveitarfélaga

Powered by Nightingale.is

Nafn	Gildi	Breyting
▼ Jafnræði	90,17	+16,55
> Félagslegt jafnræði	83,19	+15,80
> Mjög erfitt að ná endum saman	95,99	+17,18

Nafn	Gildi	Breyting
▼ Menntun	73,94	-0,96
> Þátttaka í skóla	54,36	-0,10
> Vinnuaðstaða	81,76	-1,09
> Skólastarf	77,51	-0,92
> Velliðan í skóla	76,27	-1,37

Nafn Gildi Breyting

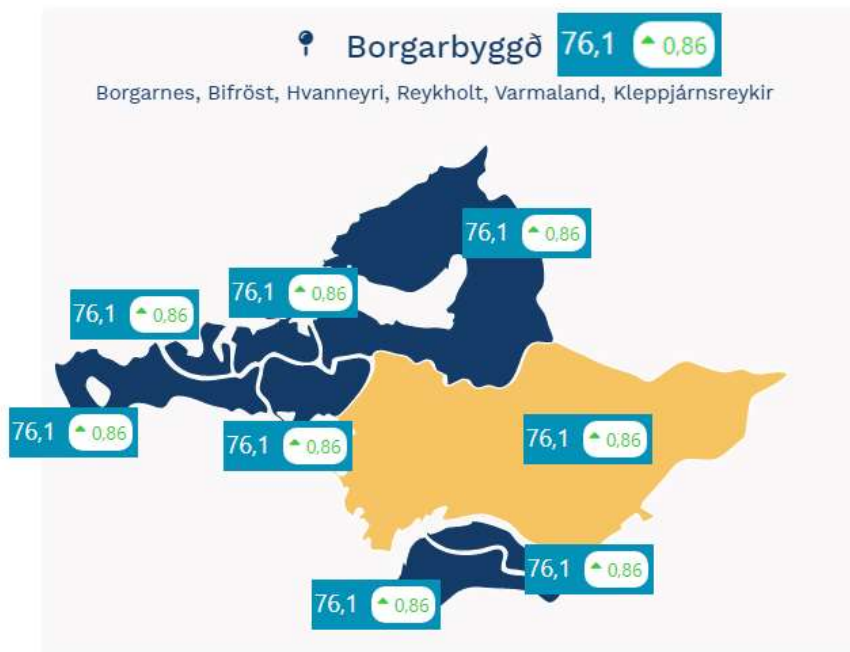

Nafn	Gildi	Breyting
▼ Öryggi & vernd	90,14	+0,86
> Samvera fjölskyldu	93,67	+7,75
> Öfbeldi og vanræksla	95,46	-0,31
▼ Einelti og slys	82,88	-1,38
> Einelti og slys	82,88	-1,38
> Áhættu hegðun	90,62	-0,77

Nafn	Gildi	Breyting
▼ Heilsa & velliðan	76,11	-1,17
> Forvarnir	95,25	+33,29
> Geðheilbrigði	85,71	+48,16

Vísitala barnvænna sveitarfélaga

Nafn	Gildi	Breyting
▼ Jafnræði	90,17	▲16,55
> Félagslegt jafnræði	83,19	▲15,80
> Mjög erfitt að ná endum saman	95,99	▲17,18

Nafn	Gildi	Breyting
▼ Menntun	73,94	▼-0,96
> Þátttaka í skóla	54,36	▼-0,10
> Vinnuaðstaða	81,76	▼-1,09
> Skólastarf	77,51	▼-0,92
> Vellíðan í skóla	76,27	▼-1,37

Nafn	Gildi	Breyting
------	-------	----------

Nafn	Gildi	Breyting
▼ Öryggi & vernd	90,14	▲0,86
> Samvera fjölskyldu	93,67	▲7,75
> Ofbeldi og vanræksla	95,46	▼-0,31
▼ Einelti og slys	82,88	▼-1,38
> Einelti og slys	82,88	▼-1,38
> Áhættuhegðun	90,62	▼-0,77

Nafn	Gildi	Breyting
▼ Heilsa & vellíðan	76,11	▼-1,17
> Forvarnir	95,25	▲33,29
> Geðheilbrigði	85,71	▲48,16

Vísitala barnvænna sveitarfélaga

Powered by Nightingale.is

Nafn	Gildi	Breyting
▼ Jafnræði	90,17	▲ 16,55
> Félagslegt jafnræði	83,19	▲ 15,80
> Mjög erfitt að ná endum saman	95,99	▲ 17,18

Nafn	Gildi	Breyting
▼ Menntun	73,94	▼ -0,96
> Þátttaka í skóla	54,36	▼ -0,10
> Vinnuaðstaða	81,76	▼ -1,09
> Skólastarf	77,51	▼ -0,92
> Vellíðan í skóla	76,27	▼ -1,37

Nafn Gildi Breyting

Nafn	Gildi	Breyting
▼ Öryggi & vernd	90,14	▲ 0,86
> Samvera fjölskyldu	93,67	▲ 7,75
> Öfbeldi og vanræksla	95,46	▼ -0,31
▼ Einelti og slys	82,88	▼ -1,38
> Einelti og slys	82,88	▼ -1,38
> Áhættuhegðun	90,62	▼ -0,77

Nafn	Gildi	Breyting
▼ Heilsa & vellíðan	76,11	▼ -1,17
> Forvarnir	95,25	▲ 33,29
> Geðheilbrigði	85,71	▲ 48,16

Vísitala barnvænna sveitarfélaga

Landið allt 76,1 ▲ 0,86

Hlutfall barna sem ræða saman um
námsefnið í tímum (11 – 16 ára)

Powered by Nightingale.is

Nafn Gildi Breyting

▼ Jafnræði	90,17	▲ 16,55
> Félagslegt jafnræði	83,19	▲ 15,80
> Mjög erfitt að ná endum saman	95,99	▲ 17,18

Nafn Gildi Breyting

▼ Menntun	73,94	▼ -0,96
▼ Þátttaka í skóla	54,36	▼ -0,10

Hlutfall barna sem ræða saman um námsefnið í tímum (11 til 16 ára)	49,30	▲ 0,30
Hlutfall barna sem fær tækifæri til að útskýra hugmyndir sínar í kennslustund (11 til 16 ára)	56,50	▼ -0,60

Nafn Gildi Breyting

▼ Öryggi & vernd	90,14	▲ 0,86
> Samvera fjölskyldu	93,67	▲ 7,75
> Öfbeldi og vanræksla	95,46	▼ -0,31
▼ Einelti og slys	82,88	▼ -1,38
> Einelti og slys	82,88	▼ -1,38
> Áhættuhegðun	90,62	▼ -0,77

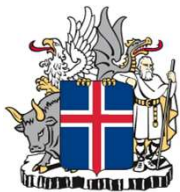
Nafn Gildi Breyting

▼ Heilsa & vellíðan	76,11	▼ -1,17
> Forvarnir	95,25	▲ 33,29
> Geðheilbrigði	85,71	▲ 48,16

Næstu skref

- Útgáfa mælaborðs 2021.
 - Skalanleiki, réttmæti og gæði mælinga.
 - Samráð.
 - Viðkvæmir hópar.
 - Tenging við barnaverndargagnagrunn.
 - Þróunarvinna með 11 sveitarfélögum.
- Hugbúnaður og mælaborð aðgengilegt öllum sveitarfélögum 2021.

| **Stjórnarráð Íslands**
Félagsmálaráðuneytið